

Het kan: lokale, duurzame én betaalbare energie!

Reactie Warmtevisie Amsterdam september 2020

Beste leden van de Amsterdamse Gemeenteraad,

Het College van Burgermeester en Wethouders heeft de Transitievisie Warmte aan U voorgelegd ter besluitvorming. In deze ingewikkelde tijd, gedomineerd door een virus met ontzagwekkende gevolgen voor mens en maatschappij, willen wij graag een mening geven over een belangrijk onderdeel van de energietransitie, noodzakelijk om die nog grotere gevolgen van de klimaatcrisis te beteugelen.

Wij vertegenwoordigen het Kopgroep Amsterdam Warmte, waar alle bewoners initiatieven in worden en zijn gebundeld. Het Platform 02025 geeft letterlijk een geweldig inspirerend kennisplatform voor al deze initiatieven. We komen maandelijks bij elkaar -ook nu- om ervaringen en kennis uit te wisselen.

Ik vertegenwoordig ook de ruim 300 leden van de Energiecoöperatie KetelhuisWG. We hebben onszelf in december 2018 opgericht om een eigen energie transitieplan voor de Wilhelmina Gasthuisbuurt in Oud West te maken en zo mogelijk in eigen beheer uit te voeren.

Ik geef U een korte indruk wat wij doen.

In de afgelopen anderhalf jaar hebben wij een Plan van Aanpak gemaakt voor de Energietransitie in onze buurt. Dit plan hebben wij aan de gemeente voorgelegd, en daarna besproken. De gemeente heeft ons 150K per 1 juli 2019 ter beschikking gesteld om dit plan vóór 1 oktober 2020 te maken. We hebben afgesproken dat we een "beslisbaar plan" maken op basis waarvan op de eerste plaats de leden van de Energiecoöperatie Ketelhuis WG kunnen besluiten dit plan uit te voeren. Op dit moment is dit plan inderdaad gereed, en het gaat lukken dit aan de Gemeente per 1 oktober voor te leggen. Op 30 september beleggen wij een Algemene Ledenvergadering waarin de plannen ter besluitvorming worden voorgelegd.

In de tussentijd hebben wij na een lastig selectieproces, op verzoek van de gemeente een aanvraag Proeftuin Aardgasvrije Wijken gemaakt. Dit is ons inziens een heel goed verhaal geworden, waar de aanpak van een bewonersinitiatief in een buurt van Amsterdam, volledig is beschreven en gedocumenteerd. Wij hopen dat het Rijk dit positief zal beoordelen, en een Rijksbijdrage ter beschikking zal stellen.

Ons beslisbare plan heeft een uitgewerkt technisch voorstel (aquathermie), heeft een bouwkundige aanpak voor de isolatieopgave voor alle 30 afzonderlijke gebouwen, heeft een harde bankable business case, heeft een organisatorisch financieel voorstel, en heeft een uitgebreide communicatie aanpak. We hebben na een innovatieve aanbesteding een technische partner geselecteerd die het plan kan uitvoeren, we hebben afspraken met Stadgenoot en Waternet over hun betrokkenheid, we hebben vergaand commitment met een bank voor de financiering van het vreemd vermogen, we hebben een bestedingsaanvraag voor het Klimaatfonds gereed.

Het belangrijkste is dat we in november aanstaande "live" aan de keukentafel, en in grotere bijeenkomsten met alle bewoners in de Wilhelmina Gasthuisbuurt gaan vaststellen of we dit plan ook echt kunnen gaan uitvoeren. Voor elke woning, voor elk atelier, voor elke bedrijfsruimte ligt er dan een individueel duurzaam en betaalbaar lokaal energie-aanbod.

Het gaat in dit kader te ver om het plan nu voluit aan U toe te lichten, het gaat ons er om U op de hoogte te stellen van het feit dat dit soort plannen nu al in Amsterdam volop gemaakt worden door een nieuwe partij: de Amsterdamse Gemeenschap: de Burgers!! Er is dus door de Amsterdamse Gemeenschap bijna in de luwte een alternatieve transitie aanpak bedacht. De gemeente heeft ons volop geholpen en gefaciliteerd, maar we hebben het wel zelf gedaan.

Deze partij, "De Amsterdamse Gemeenschap" wordt in de nota Warmtevisie nog maar nauwelijks genoemd, en komt eigenlijk niet echt tot recht in deze nota. We willen dat beeld rechtzetten en de context waarin wij moeten werken, verder toelichten.

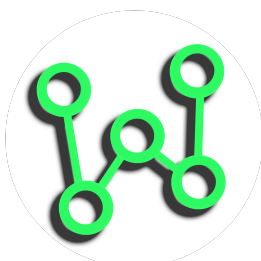
Voor ons is het absoluut essentieel dat het de burger en de ondernemer is, die uiteindelijk de energierekening betaalt. De Amsterdamse Gemeenschap zou op de eerste plaats moeten worden aangesproken om initiatief te nemen. Wij zijn geen willoze consumenten, of slaperige klanten! Wij volgen de gedachten in het Collegeakkoord "Een nieuwe lente en een nieuw begin" van mei 2018: de Amsterdamse Gemeenschap voegt zich in de ongelooflijk belangrijke energietransitie naast Overheid en Markt als partij die de samenleving stuurt!

Wij hanteren 3 uitgangspunten die voor de Gemeenschap de absolute randvoorwaarde zijn voor een succesvolle energietransitie:

1. We willen een transitie die leidt naar volledig duurzame en fossielvrije energie;
2. Een transitie is alleen acceptabel als die voor de burger én ondernemer niet duurder is dan nu;
3. De transitie wordt gebaseerd op lokale energiebronnen, en wordt door de Gemeenschap zelf aangestuurd en beheerd.

Deze uitgangspunten zijn geen utopische vergezichten, maar leiden tot praktische, realistische en aantrekkelijke voorstellen aan de leden van onze Energiecoöperatie. In ieder geval is het noodzakelijk dat al deze voorstellen transparant tot stand komen, en voor de leden altijd betrouwbaar en safe zijn. Deze uitgangspunten en eisen hanteren wij in ons plan, zodat eenieder dat kan verifiëren. In het plan dat wij in oktober presenteren, worden deze uitgangspunten allemaal gerealiseerd.

Wij veronderstellen dat Warmte of Energie in onze woning of werkplaats een primaire levensbehoefte is. Het is geen verhandelbaar marktproduct. In de huidige verhoudingen tussen Overheid, Markt en Gemeenschap (burgers en ondernemers en kunstenaars) is er op alle assen tussen deze actoren spanning en ruis. Overheid en markt zitten -na het Klimaatakkoord van 2019- wel met een grote opgave, maar de marktordering is niet geregeld. De minister heeft een nieuwe Warmtewet aangekondigd, maar er zijn nog heel veel lastige vragen over concessies en monopolies van een beperkt aantal warmtebedrijven. Tussen markt (warmtebedrijven) en burgers etc. is de meest heftige kwestie waarschijnlijk het totale gebrek aan transparantie waarmee tarieven worden vastgesteld of gehanteerd. Overheid en Gemeenschap vinden elkaar (nog) niet in de plannen die nu vooral door woningcoöperaties (moeten) worden gemaakt. Huurders accepteren de huurverhoging niet, als energietransitie wordt gekoppeld aan renovatie, en er en passant een dure warmteoplossing wordt opgedrongen. Plannen op buurt- of wijkniveau zijn er nog niet. De overheid heeft de consumentenbescherming gewoon nog niet geregeld, en de eerste schetsen van de nieuwe Warmtewet beloven niet veel goeds.

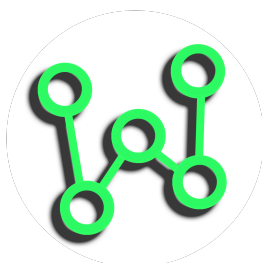

Wij zien nog niet, in welke mate de Warmtevisie van de Gemeente Amsterdam deze lastige dilemma's en vraagstukken kan helpen oplossen. In de Warmtevisie wordt -terecht- betaalbaarheid van de energietransitie als een essentiële randvoorwaarde benoemd. We vinden echter nog geen aanknopingspunten in de visie, zodat we weten hoe de betaalbaarheid van de oplossing voor de burger is gegarandeerd. Als de Warmtevisie vooral moet worden opgevat als een visie op de hoofdlijnen van het transitieproces, in tijdsvolgorde en techniek, dan kan dat voldoende zijn voor een eerste stap. Vervolgens moet met onbekend gereedschap op buurt- en wijkniveau nog heel veel uitgewerkt worden. Maar U dient zich te realiseren dat U met deze transitievisie nog géén contract sluit met de Amsterdamse gemeenschap over de randvoorwaarden die bij het maken van buurtwarmteplannen gehanteerd worden. Uw deal met woningcorporaties en Vattenfall en Liander is niet onze deal! In de Transitievisie staan onze initiatieven onvoldoende gemarkeerd, we hebben geen enkel zicht op eventuele energiekavels, de onderhandeling begint nu pas.

Wij van KetelhuisWG zijn er nog niet. Zoals gezegd wordt ons concrete plan in oktober gepresenteerd. Wij blijven voorzichtig totdat we hebben aangetoond dat het wel kan. Eerst zien, dan geloven. Dat begrijpen we heel goed, en daarom hebben we de afgelopen periode vooral in de luwte aan ons plan gewerkt. Wij begrijpen ook heel goed dat de status van de Warmtevisie nog vooral een beleidsdocument is. Toch menen wij dat er volop redenen zijn om een aanpak van energietransitie "van onderop" te steunen en te bevorderen. Op de eerste plaats zou het helpen alle bestaande energieplannen (dus van "warmtemotor" tot en met energiecoöperaties) langs dezelfde meetlat ook in Amsterdam te evalueren. Transparantie geeft bewoners vertrouwen. Op de tweede plaats zou via 02025 meer geïnvesteerd moeten worden een kenniscentrum ten behoeve van bewonersinitiatieven. Ten derde zou het kunnen helpen ook voor deze plannen een duidelijke aanpak vast te leggen, gebaseerd op positieve en negatieve ervaringen in de bewonersplannen. Allemaal met het doel deze plannen en initiatieven van de Amsterdamse Gemeenschap een echte plaats toe te kennen in de Amsterdamse energietransitie.

In de tussentijd maken wij op basis van ons motto ons plan alvast af: als het ergens kan, kan het hier, en als het hier kan, kan het overal!

Met de meeste hoogachting!
10 leden van de kopgroep

KetelhuisWG.nl
administratie@ketelhuishwg.nl
KvK: 73208094